

K E R K E N P A D

PEIZE

RODEN

NORG

VEENHUIZEN

NOORDENVELD

Fiets- en autoroutes langs vier historische kerken
in de Gemeente Noordenveld

ZATERDAGEN 6, 13, 20 en 27 JUNI 2026

10.00 – 16.00 UUR

Gidsen in elke kerk vertellen het verhaal van deze
monumenten

van

middeleeuwen tot heden.

De fiets- en autoroutes vindt u op de achterpagina van deze flyer.

De Catharinakerk te Roden

De Catharinakerk aan de Brink in Roden is het oudste Romano(gotisch) monument van Roden. Het schip en de zijbeuken van de kerk zijn met kloostermoppen gebouwd rond 1250. Daarvoor stond op dezelfde plek een houten kerkje. Uit een in de kerk aanwezige oorkonde uit 1139 blijkt dat er toen al een kerkgemeenschap in Roden was gevestigd.

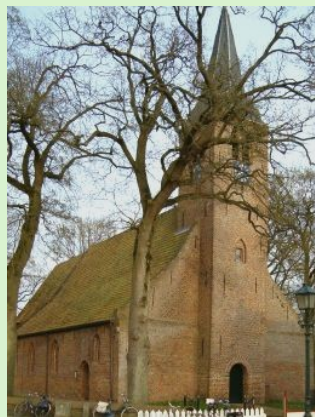

Foto: St. Hinsz-orgel te Roden

De kerk is gewijd aan de heilige Catharina die leefde rond het jaar 300.

Het koor is begin 15^e eeuw gebouwd in opdracht van de bewoners van de nabijgelegen Havezate Mensinge.

Eind 15^e eeuw werd de kerk gecombineerd met de toren, gebouwd half binnen en half buiten het schip. Rond 1650 zijn de oorspronkelijke koepelgewelven vervangen door een tongewelf van baksteen, uniek in ons land. In 1930 is het pleisterwerk in het interieur verwijderd waardoor de kloostermoppen zichtbaar werden.

Het interieur van de kerk is gerenoveerd in 2016 waarbij fundamenteën van het houten kerkje werden gevonden en het schip en het koor zijn voorzien van modern meubilair. In de noordoosthoek van het schip is een stiltecentrum ingericht met een icoon van de heilige Catharina.

In de kerk vindt u een Hinsz-orgel (1780), een 13e eeuwse doopvont van Bentheimer zandsteen, een offerblok uit 1748, de kansel uit 1717 met bijbehorend dooptuinhek en verder een fraaie herenbank met wapens van de familie Ellents-Oldenhuis (18e eeuw). Vóór deze herenbank ziet u twee met een glasplaat afgedekte koepelgraven waarvan één van de familie Ellents-Oldenhuis.

De Kerk van Peize.

Het schip van de kerk is het oudst en stamt uit de tweede helft van de 13e eeuw. De kerk is gewijd aan Johannes de Doper.

De fundering van kerk en toren wordt gevormd door zwerfkeien. De kerk is in 2021 gerenoveerd. De boog is daarbij verbreed en het orgelbalkon een meter naar voren geschoven. Ook is er veel verbeterd aan verwarming, isolatie, verlichting, geluid, keuken, sanitair en zitcomfort.

In 1824 is het oude koor afgebroken en een nieuw, groter koor opgebouwd. De muren van het koor sluiten sindsdien aan bij de zijmuren van het schip.

De huidige toren is gebouwd in 1803 en is bekroond door twee bollen en een paard. Van 1624 tot 1803 had de kerk geen toren. De luidklok hing toen in een klokkenstoel. De oorspronkelijke toren (afgebroken in 1624) was robuuster dan huidige.

Het Verbeeck-orgel in de kerk is het oudste orgel in Drenthe (1631) en in 1862 gekocht van het Pepergasthuis in Groningen. Verder zijn bezienswaardig het offerblok van eikenhout met ijzerbeslag (18^e

eeuw), de preekstoel, het doophek en een kapstokje (1751). Ook vindt u in de kerk een vrijwel onbeschadigd doopvont van Bentheimer zandsteen (ca. 1200), twee grafzerken (o.a. mr. G.K.F. Gasinjet, vanaf 1812 maire van Eelde en Peize) en een 17^e-eeuwse standaard met doopbekken (vervanger van het Roomse zandstenen doopvont).

Foto: St. Hinsz-orgel te Roden

De Margarethakerk te Norg

De kerk van Norg, ooit gewijd aan de heilige Margaretha, stamt uit de 13e eeuw. Bij de restauratie van 1968-1971 bleek dat zij twee houten voorgangers heeft gehad.

Foto : Sake Elzinga Photography

Toren en schip zijn gebouwd in de romaanse stijl, het koor vertoont Romano gotische stijlkenmerken.

Bij de restauratie werden in het schip weer de oorspronkelijke romaanse vensters aangebracht, die in de 19de eeuw waren vervangen door neogotische ramen. Ook werden teruggevonden vensters gereconstrueerd en de dichtgezette zuidingang weer geopend. De steunberen bleven gehandhaafd.

Het rondgesloten koor heeft nog de originele oude vensters.

In de noordmuur herinneren moeten en een toegangsdeur aan een ooit aangebouwde sacristie. Aan de zuidzijde bevindt zich de priesteringang.

In de koorwanden bevinden zich negen nissen, waaronder priesterzetels, een piscina en een sacramentskastje. De prachtig beschilderde ribben van het koorgewelf eindigen in een bijzondere sluitsteen.

De zadeldakten heeft aan drie zijden opvallende rondboog nissen met gekoppelde vensters, gescheiden door zandstenen zuiltjes.

In het interieur bevinden zich een orgel uit 1896 en de Tonckensbank (1724).

Ook bijzondere objecten in deze kerk zijn het doopvont van Bentheimer zandsteen (13de eeuw), een klein doopvont (wijwaterbak, 12^e eeuw), een bijzonder fraai gesneden houten preekstoel (1678), het eikenhouten offerblok (1661) en het geelkoperen doopbekken (ultimo 17de eeuw).

De Koepelkerk te Veenhuizen

In 1825 werd bij koninklijk besluit een bedrag van fl.20.693,00 beschikbaar gesteld voor het bouwen van een Hervormde Kerk in Veenhuizen met apart staande pastorie. Er was plaats voor 612 mensen. De kerk werd gebouwd als Waterstaatskerk naar het voorbeeld van de Koepelkerk in Smilde en is uniek vanwege haar achtkantige koepel met inwendig koepelgewelf op Toscaanse zuilen en een rondgaande galerij.

Foto: St. Hinsz-orgel te Roden

Het gebouw werd in gebruik genomen op 25 juni 1826. De kerk was bestemd voor de Hervormde bewoners van de Kolonie van de Maatschappij van Weldadigheid in Veenhuizen (opgericht in 1823). Vanaf 1974 tot 2013 mochten alleen gedetineerden uit de half open inrichtingen van Groot Bankenbosch en Nieuw Bergveen nog de kerkdiensten bezoeken.

Gedetineerden uit de andere gevangenissen hadden een eigen levensbeschouwelijke ruimte binnen de poort van hun gevangenis gekregen.

Het personeel van de inrichtingen, hun gezinnen en ieder die in Veenhuizen woonde bezochten samen en gelijktijdig met de gedetineerden de diensten.

Bijzonderheden in de kerk zijn een preekstoel uit 1825, het Hillebrand-orgel gebouwd in 1821 (in 1855 tweedehands gekocht van de kerk van Akkrum), een gevelsteen boven de hoofdentree ter herinnering aan het leggen van de eerste steen en de luidklok (eind 19^e eeuw) ter vervanging van een vlag en later, een seinpaal.

De routes

Er kan bij elke kerk worden gestart. Onderstaande routes zijn adviesroutes.

Startpunt "Kerk Roden": Fiets richting kruispunt Schoolstraat/Brink rechtsaf naar knooppunt 34.

Startpunt "Kerk Peize": Fiets richting kruispunt Hoofdstraat/Raadhuisstraat naar knp. 29.

Startpunt "Kerk Veenhuizen": Fiets via kruispunt Kerklaan/Meidoornlaan naar knp. 78.

N.B. Er is een kleine kans dat een kerk enige tijd gesloten is i.v.m. een uitvaart of huwelijk.

Met de fiets:

Route Roden-Peize-Norg-Veenhuizen-Roden (46 km).

Fietstocht langs **vier** kerken. Parkeren op de Brink (niet mogelijk op zaterdag 6 juni).

Kerk Roden → 34 → 36 → 37 → 29 → 35 → 21 → Kerk Peize → 29 → 22 → 12 → 07 → 15 → 48 → 87 Kerk Norg → 80 → 84 → 63 → Kerk Veenhuizen → 78 → 88 → 86 → 65 → 70 → 71 → 72 → 73 → 34 → 35 → Kerk Roden

Route Roden-Peize-Norg-Roden (32 km).

Fietstocht langs **drie** kerken. Parkeren op de Brink (niet mogelijk op zaterdag 6 juni).

Kerk Roden → 34 → 36 → 37 → 29 → 35 → 21 → Kerk Peize → 29 → 22 → 12 → 07 → 15 → 48 → 87 → Kerk Norg → 94 → 70 → 71 → 72 → 73 → 34 → 35 Kerk Roden

Route Roden-Norg-Veenhuizen-Roden (35 km).

Fietstocht langs **drie** kerken. Parkeren op de Brink (niet mogelijk op zaterdag 6 juni).

Kerk Roden → 34 → 73 → 72 → 15 → 48 → 87 → Kerk Norg → 80 → 84 → 63 → Kerk Veenhuizen 78 → 88 → 86 → 65 → 70 → 71 → 72 → 73 → 34 → 35 Kerk Roden

Met de auto (Adressen):

Catharinakerk Roden
Brink 8, Roden.
www.hinszorgel-roden.nl

Kerk van Peize
Kerkstraat 2, Peize.
www.kerkvanpeize.nl

Margarethakerk Norg
Brink 2, Norg.
www.margarethakerknorg.nl

Koepelkerk Veenhuizen
Hoofdweg 112, Veenhuizen
www.protestantsekerkveenhuizen.nl

Het Kerkenpad is tot stand gekomen door een samenwerking tussen de Stichting tot Behoud van het Hinsz-orgel te Roden, de Stichting Margarethakerk Norg, de Stichting Schnitzgerorgel Peize en de Protestantse Gemeente Veenhuizen.

Dit initiatief is mede mogelijk gemaakt met subsidie van de provincie Drenthe en van de Gemeente Noordenveld in het kader van "Noordenveld Culturele Gemeente van Drenthe 2026".